

TISZVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre 1 forint Félévre 2 forint Megjelen minden vasárnap.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Csongrád, magtár-utca 41. hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
--	--	--

A régi úton. —

A „Csongrádi Lap“ 40-ik számában megjelent „Milyen főispán való nekünk“ czimű vezércikk azon időszakra tereli figyelmünket, mikor a hírlapírói tisztesség megsértésével kapcsolatosan városunkban a békés egyetértés és társadalmi rend fel volt dűlva, és hogy ha az említett vezércikk szelleméből nem lehetne megállapítani, hogy a tulajdonképeni cél nem annyira a leendő főispán egyéniségét illető vélemény nyilvánítását, mintsem a mi megtamadásunknak tárgyát képezi, részünkről, — egyrészt mert nem óhajtuk a multak fájdalmas érzéseit keblünkben felidézni, másrészt azon elv által vezéreltetve, hogy a cikk írója és érdekszövetkezetének szégyene, a mi szégyenünk is, — megtartanók azon elvi álláspontunkat, hogy a „Csongrádi Lap“-pal vitatkozásokba nem bocsájtjuk, de mert meggyőződésünk szerint ha cikkirót és érdekszövetkezetét mellekes érdekek nem vezették volna, — véleményét — politikai célzások Sima Ferencz, Hegyi Antal plebános, és a mi szerény egyéniségünkre való vonatkozásoktól menten is nyilváníthatta volna; ez alapon, azáltal, hogy a vitában az említett egyéneket és minket belevont, és pedig oly becsutelen módon, mintha akár az illetők, akár mink valami mellékes kielégíthetetlen érdekek miatt voltunk Zsilinszky Mihály főispánnak ellenségei, és ha érdekeink ki nem elégtettek, a következő főispánnak is ellenségeivé válunk, kénytelenek vagyunk kijelenteni, hogy mink Zilinszky Mihály volt főispánnak sem ellenségei, sem jó barátjai nem voltunk, mert három évi működése alatt alig érintkeztünk vele, és mert az országgyűlés feloszlásáig politikai pártállást sem foglaltunk el, és hogy Zsilinszky főispán helyzetét meg ne nehezítsük; daczára, hogy mindazon visszaélések és büntetendő cselekmények, melyeket cikkiró és érdekszövetkezte elkövetett, tudomásunk volt és van, sem előtte panaszt nem emeltünk, sem a nyilvánosság előtt az eseteket szóba nem hoztuk.

Beveteléség és esztelenséget képez tehát cikkiró és érdekszövetkezetének azon nyilatkozata, mintha mink mellekes érdekekből Zsilinszky főispánnak ellenségei lettünk volna, és hogy a következő főispánra nézve eleve is nyilváníthatassuk nézetünket.

megragadjuk az alkalmat kijelenteni, hogy mink a következő főispánnak sem fogunk kérelmeinkkel alkalmatlankodni, sőt tisztelni és becsülni fogjuk, ha társadalmilag művelt, törvényt tisztelő és alkotmányos érzelmű férfiú lessz; és ha már rá léptünk arra a térre, hogy mink is kifejezést adtunk az említettek által, hogy „Milyen főispán való nekünk“ tehát nem tartózkodunk kijelenteni, hogy óvakodjék a leendő főispán a „Csongrádi Lap“ említett vezércikkirója és érdekszövetkezetétől, mert meggyőződésünk szerint ha a volt főispán hasonló eljárást tanusított volna, ma az illetők a „Csillag börtönben“ elmelkedhetnének arról, hogy „Milyen főispán való nekik“, Zsilinszky Mihály volt főispán urat pedig Csongrád megye népének tisztelete és szeretete venné körül.

Argue . . .

A kolera.

Nem közönséges csapás ez az ég kezétől, midőn ezrek esnek áldozatul a szörnyű betegség okozta haláluk!

Leég egy ház, sőt leég egy község! csapás ez is, de a ház, a község fölépíthető, de a halál nem adja vissza martalékát.

Sokan sokféleképen okoskodnak e vészről; egyik „bánom is én nem félek tőle“ szokta mondogatni. A másik megrettenve leverten szokta tölteni napjait.

TÁRCZA.

ERDŐ MELLETT . . .

*Erdő mellett ültem, az országot kövén.
Jöendő álmaim szomorúan szövém;
Ép kora tavasz volt; minden zöldelt szépen
Cserfa lombhajlott rám, enyhe langyos szélben.*

*Vigan lengtek le a zöldelő levelek
Nekik volt igazán éltök a kikelet;
Sűrűn le-lesugtak — ábrándim meghallván,
Megkérdezték tőlem: miért vagyok halvány?*

*És én kérdéskére semmit sem feleltem,
Pedig ezernyi kin mardosta kebelem;
Miért szóltam volna hiszen e levelek
Ugy sem gyógyították volna meg keblemet*

*Most én kérdezkék meg elfonnyadt levelek:
Miért sárgultok el? Vagy ti sem felelték?
Tavaszkor még vigan lengtetek felettem:
Ti szomorúk és én azóta vig lettem.*

— y. — r.

Egy gyűrű története.

Hogy olykor miként jutalmaztatik meg egy-egy szivesség, jóakarató barátság, azt az alább elmondottakból világosan láthatjuk, mit némelyek — és pedig méltán — Isten kezének, a gondviselés kikutathatatlan akaratának; mások pedig egyszerű történelmi esetnek neveznek. De vannak, kik fátumnak, vagy épen praedestinációnak tartanak. De bármint nevezzék is az emberek e dolgokat, elég az hozzá, hogy megtörténnek és egy egész család jövőjének alapját teszik le. Nézzük hát:

Épen felszázad éve, hogy egy 19 éves ifjú perpedes Apostolorum utazott O . . . -ról K . . . -ra. A széllel vegyes eső majdnem egész napon verte arcját s minthogy ezen utazás október hónapban történt, bizony ez az őszi hideg eső kellemetlen volt a gyalogolóra. Agyon ázva s fáradva érkezett K . . . -ra, hol az ottani kántortanítónál S . . . inál kért szállást. Az öreg kántortanító rendelkezett, hogy az agyon fáradt s ázott ifjúnak azonnal egy kis meleg leve se s jó ágyneműje legyen, nem is gondolván, hogy ezen igénytelen ifjú valaha az ő lételét, illetve állását fogja hálából megmenteni. Ugyanis:

Az ötvenes években a bach-kormány alatt az a rendelet érkezett Magyarország összes hatóságaihoz, hogy a tanítók vagy öklevelet mutassanak elő, vagy a vizsgálat-

nak vessék magukat alá, mert különben állásukat veszítik el.

A móre patrio utazott ifjúból már ekkor N. V . . . on képezdei tanár lett s az öreg S . . . i is megjelent a vizsgára s figyelemmel kísérvén az ifjú élete folyását, tudta, hogy ez ekkor már N. V . . . on lakik nem csak, de mint általában szeretett s becsült férfiú tán az ő sorsán is segíthet, mert hiszen ő is segített valaha az ifjú sorsán szives vendéglátásával — legalább gondolhatott az öreg ilyesmit.

Nem csalatkozott s bekopogtatott már ekkor a saját házában lakó valahai szegény ifjúhoz így szólván:

— Isten jó napot kedves öcsém.

— Fogadj Isten kedves bátyám! No hát mi járásban van? vagy tán csak látogatóba jött, minek fölöttébb örvendek, mert hiszen nem feledtem még el, hogy örökös adósa vagyok.

— Nem jöttem én most látogatóba édes öcsém, de muszáj volt, mert ez az istentelen német kormány arra kényszerít, hogy vizsgálatot tegyek, különben elcsapnak. Tegyen értem valamit — ha lehet — kedves öcsém!

— Szivesen édes bátyám s tán tehetek is valamit, minthogy a kir. képezdének én is egyik igénytelen tanára vagyok. De hát hozott-e tankönyveket, majd kijegyzem ezekben a tantárgyak némely részét, minthogy ismerem tanár társaim eljárásait, hogy mit szoktak leginkább kérdezni.

Mind a két gondolkodás veszélyes. Veszélyes az elbizakodottság! de szintoly veszélyes a leverő aggodalom is. Egyik halált megvetőleg még az orvoslást is elodázza magától, mint ezt 1873-ban láttuk Csongrádon; a másik, a félnék, ez pedig igen hamar a szörnyű betegségbe esik! . . . Meghal mind a kettő! Egyik tömi magát a vörös borral, hogy így a szörnyű betegség egyik nemét elűzze. A másik dorbézol azon véleménynyel hogy úgy is meghal

Óriási hiba mind a kettő, minthogy ezen viselkedésekre azt mondja a magyar, hogy: „Kiróg a hámfából”. Ott a példa az 1873-ból Sz. P. a marciális egészséges alak egy éjjeli mulatás — s így kirógás követ, kezében — 6 óra eltelté után halott lett! Ő is előbb nevette azon nézet nyilvánítást, hogy a kolera meg is lehet halni! . . .

Most midőn a szomszéd háza ég mint-hogy itt van a kolera a fő- és székvarosban és szedi már áldozatait! Gondoljuk meg, hogy miként viselkedjünk a kolera-csapás ellenében.

Amilyen áldás a Tisza folyó máskülönben, épen oly veszélyes továbbítója a kolera. Nem kell hozzá egyéb, csak a fővárosból szüntelen érintkező Szolnokon üssön ki a vész, harmadnap mulva Csongrádon az úgynevezett Sárkányfarkon — mert ezt legközelebb éri — már lesz kolera betege Csongrád városnak.

Mily veszélyes ilyenkor a folyóvíz mutatja Hamburg város példája, minthogy aki az ottani folyó vizéből ivott, menthetetlenül elveszett.

De midőn e sorokat írom, eszembe jut, hogy hány kolera értem már én meg Magyarorszában! 1831-ben már 10 éves voltam Azonúlvoltak aztán 18.6-ban is, midőn atyám is három erős s egészséges testvérével a kolera áldozatául esett. Ott sirdogáltam halottas ágya s koporsójánál mint 15 éves árva. Majd 1851-ben is dült a kolera. De különösen Csongrádon 1873-ban dühöngött úgy annyira, hogy 15-20 koleralalott volt naponként, s mintegy 600 egyén esett áldozatul e szörnyű betegségnek illetve ádáz halálának.

Szomorú emlék ez a város történelmében, de a szerencsétlenség közepette az volt a szerencse, hogy csakhamar lefolyt a kegyetlen időszak s már augusztus hó végén annyira megszűnt, hogy csak szörványosan volt még egy-két haláleset szept. elsején.

Hetekkel ezelőtt már adott ki a városi hatóság értesítvényeket a népnek Én a tapasztalás iskolájában megvénuhadt ember szóról-szóra aláírom mind azt, amit a városi hatóság az orvossal egyetértőleg javaslatba hoz az emberek maguk viselkedésére nézve, minthogy hatalmasabb ellenállója

— Micsoda! a tekintetes úr tanár a képezdében? (jelen levő S most polg. isk. tanár épen vendége volt a megkeresettnek, iszonyú lahótában tört ki, kérdezte az eddig öcsémnek czimzett, hogy mi adott okot a szerföltti nagy kedvre? mire a jó kedvű tanár súgva jelenté ki, hogy az öcsémből egyszerű tekintetes úr lett.)

— Miféle tankönyvei vannak hát bátyám?

— Hát a katekizmus és biblia, felel az öreg.

A pártfogó látta, hogy itt egyenes uton nem segíthet s az öregnek fogalma sincs a tantárgyakról. Akkor elment S. iskolai tanácsoshoz — kit általános néven Schulrothnak neveztek — kérvén, hogy ne tegyen földönfutóvá egy családot, mentse föl az öreg S . . . it a vizsga alól . . . Mit az a kegyencz kedvéért meg is cselekedett.

Ki lett aztán — midőn a fölmentvény a kezében volt — nagyobb legény az öreg S . . . inál, a tekintetes tanár urból nem csak kedves öcsém lett, hanem „te”-nek czimzete a tanárt. De azzal a jötevő nem törődött, hanem megvendégelte a quasi okleveles öregget, ki aztán pityókosan beszélte egy csomó népnek a piaczon, hogy neki kedves öcsce a tanár, de áldja meg a magyarok Istene, mert vele nagy jót tett s ő most már örökös tanítója K . . . osnak.

(Vége köv.)

nincsen e betegségnek, mint a mértékle es élet. Hiszen említém főntebb, hogy egy éjszakai lumpolás Sz. P . . . től elvette életét.

Födolog a meghűtéstől való őrizkedés s így az egészségnek főntartása, mert hiszen az egészséges gyomrot niába szállja meg a bacillus, az erős jó gyomor megemésztí azt s így az ember mentve van. de ha a gyomor meghűlt — ami a lumpolásnál okvetlen megtörténik — vagy ha másként beteg a belszervezet, ott hatalmat vesz a kolera bacillus s el van veszve az ember, főleg, ha azonnal a mint a bajt érzi, orvoshoz nem folyamodik.

Tehát a legfőbb dolog az egészségre vigyázni a veszélyes epidemiában. Mint a városi hatóság igen bölcseu tudositott minden házat, szükséges erőlyesen v. gyázni ételre, italra, ruházatra sem meghűlni, sem sokat euni nem szabad. Épen úgy kell élni, mint rendszeren szokta az ember, mert akár hányavetiségből eszik, iszik valaki, akár félelemből okakodik az étel-italnak mértékletes élvezetétől, könnyen megkapja a bajt, melyet életével, illetve halálával fizet meg.

Vannak, kik a csekély bajt semmiben sem veszik s nem folyamodnak orvoshoz s eközben a baj súlyossá lesz s menthetetlenül elvesz az ilyen beteg.

Vannak, kik ellenszenvvel viseltetnek az orvos de még inkább az orvosser ellen, sőt félnek attól, hogy az orvoság pénzbe kerül. Az ilyenekre ellehet mondani a Jézus halálát kiváró s ordító tömeggel, hogy „méltó a halálra!”

Ha pedig már valaki a bajba — illetve a kolerabetegségbe esett, az mindig kell hogy kéznél lett olező orvosser az áldott fenyőmagból rögtön készítették forrázat, úgynevezett herbathea. A beteg azonnal ágyba fektetendő s tégladarabok melegítésenek, s a beteg köré alkalmaztassanak vigyázva arra, hogy meg ne égessék a fejt. Szóval fődolog, hogy a beteg izzadásba jöjjön s a virelet meginduljon, minthogy ekkor már a beteg meg van mentve. De ez azért nem zárja ki, hogy ér.elmes orvos után szaladjon valaki, minthogy javaslatom a rögtön esetre szoritkozik,

Példa erre, hogy az 1873-iki kolera jártakor a külső utcákon — hol leginkább dühöngött a kolera — jölelkü asszonyok vállalkoztak, kik a beteget — úgyszólván lefűlelték — ágyba tették, beterítgették s melegítő szereket alkalmaztak s az ágyterítőt — a lehető legsúlyosabbat — lefogták rajta, hogy a beteg meg sem mozdulhatott; izzadásba hozták s bármint könnyörgött a beteg, hogy szükségletére cresszék le az ágyból, nem engedték, tudván, hogy már ekkor meg van mentve.

Áldás az emlékükre az ilyeneknek! Hogy a fenyőmag forrázat mily hatalmas szer, megmutatta 1851-ben Biharban Hugli sebész (a szigliget borbélyja) minthogy nem vállalkozott más orvos a megyebeli kolerasok gyógyítására, Hugli egy kétkeze-rekű kolezba elhelyezett két vékányi fenyőmagot, s ennek forrázatával sikeresen gyógyította a betegeket s ezért nagy arany éremmel jutalmaztatott is.

Vége nagyon kérem a t. olvasót ezen itt általam elmondottak megszivvelésére s tapasztalati tanácsaim elfogadására. Én mint egyszerű laikus azt hiszem, eleget tettem kötelességemnek a vésztől való megszabadulás érdemében. A többi legyen a bölcséké!

Senex.

A pályanyertes néptanítók.

Megemlékeztünk annak idején Mauthner Ödön budapesti magkereskedő pályadíjairól, melyekkel ama néptanítókat óhajtott kitüntetni, kik a konyhakertészeti terjesztése és előmozdítása terén a legtöbb eredményt bírták felmutatni.

Midőn elolvastuk a pályázatot, legott tisztában voltunk a felett, hogy itt egy nagyon fontos és nagy horderejű mozgalommal állunk szemben.

Mert, hogy a konyhakertészeti nagy közgazdasági és közegészségi consequentiái lehetnek, azt senki sem kétli.

Továbbá, mert ama, mintegy 20,000 főből álló testület, melyet úgy neveznek, hogy magyar néptanító, a legesleghivatottabb médiumnak látszik a konyhakertésze-

tet a köznép köreiben terjeszteni és a hazának leendő polgárait is fogékonyvá tenni iránta.

Es végre, mert a Mauthner-czég ösztöndíjai oly jelentékenyek voltak, a minőkkel azelőtt sem a konyhakertészeti, sem a kertészkedő néptanító: nem istápolta senki.

Méltán nagy érdeklődéssel viseltettünk e verseny eredménye iránt; de velünk együtt a nagyközönség is

Ma aztán tudomásunkra jutott az és azt látjuk, hogy a szeptember 16-án ülésezett bíráló bizottság a következő pályázó tanító uraknak ítélte oda a díjakat:

Marecs János urnak Lénárdfalván, az I-só díjat 500 arany frankot;

Meskó Gáspár urnak Pályin, a II-ik díjat 400 arany frankot;

Vajszada Károly urnak Rappon, a III-ik díjat 300 arany frankot

Szabó Albert urnak Koltón, a IV-ik díjat 200 arany frankot;

Balázsy Gyula urnak Fótoson, az V-ik díjat 100 arany frankot;

Gönczy Bertalan urnak Tokajban, a VI-ik díjat 80 arany frankot,

Veress Lajos urnak K-Szécsényben, a VII-ik díjat 50 arany rankot;

Jirimás János urnak Vezenden, a VIII-ik díjat 40 arany frankot;

Jurás János urnak Galsán a IX-ik díjat 30 arany frankot;

Tóth Endre urnak Uj-Verbászon, a X-ik díjat 20 arany frankot.

A vett rövid értesítés még azt is említi, hogy az ülésen felvett jegyzőkönyv főbb mozzanatai a „Néptanítók Lapja”-ban lesznek közzé téve.

Nem olvastuk még a „Néptanítók Lapjának” itt említett számát, de megfelelőleg az úgy nagyon fontos lényegének, azt óhajtanók belőle olvasni, hogy a magyar néptanítók helyes érzéssel jól felfogták a dolog horderéjét, és ily intelligens, valamint nagyszámú testület tömegesen érdeklődött a verseny iránt.

Hogyha a „Néptanítók Lapja”, ban ezt olvashatjuk, akkor okunk és jogunk van ugy a hazai konyhakertészeti, valamint a célirányos, a gyakorlati és az életrevaló iránt lelkesülni tudó magyar néptanítóknak is gratulálni.

Vedoromo.

Vydlatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy a „Tiszavidék” czimű lapnak 1892. évi január hó 17. és 27-én megjelent számaiban közölt, s Tury István ur által sérelmesnek talált közleményeim az akkori politikai állapotokal egyedül indokolható fölhevülésben, a tények félreismerése alapján írtam. — Kérdéses cikkeimmel Tury István urat sem polgári, sem katonatiszti becsületben sérteni egyáltalán nem kívántam; ezért szóban forgó közleményeim magam is semmisenek tekintem, s a történetek fölött öszintén sajnálkozom.

Kelt Csongrádon, 1892. évi október 4-én csikujfa'usi

Szentkereszty Jivadar.

Elöttünk:

Faragó Ignác, Varga Endre.

Ujdonságok.

— A kolera biztosok. Most midőn fővárosunkban a kolera egész konkrét alakot öltött s sűrű egymásutánban szedi áldozatait, mi rásem gondolunk a közelből fenyegető veszély elhárítására. Ez-öltött 2 hóval kiadta előljárásiágunk a hirdetményt, hogy mihez tartsa magát városunk lakossága a kolera elleni védekezés tekintetében, tovább pedig, hogy ki és kinem tartja magát a renDELETEH az mellékes, hisz elég ha meglett ígérve a 100 frt pénzbírság a renDELETE nem követőjének. A renDELETEben 3 drb. sertés hizó van előírva — mint legtöbb hizó — egy házhoz, de a kinek 20 drb. van az 20 drbot hizlal. A kinek nincs az udvarában vizemésztő gödör az a vizet, törkölyt és több féle búzzal telt dolgokat udvarából ki eregeti az utcai csatornába. S ha ezt valaki feljeleníti szóval vagy írásban az mindegy, vizsgálat vagy bármilyen lépés ugy sem történik. Ha tudott előljárásiágunk 20 kolera-biztosost kinevezni, úgy kinevezhetne 20

egyént, kik az ily egészségtelen mocsárokat, búzzal telt csatornákat betömetné, a belterületen levő sertés-hizlalóknak tulajdonosait pedig a törvény a hirdményben előírt 100 frt pénzbírsággal fenytene.

— **A kolera-járvány közeledtével szükségesnek tartjuk a következő receptet, mint sok esetben jónak bizonyult szert t. olvasóinkkal közölni:**

Aádi carb. gramm tria
Aether. acet. Irae
Menthae piper aa gramm
Ariginta M. D. S

Felnőttek naponta 3-szor 10–10 csöppet, gyermekek koruk szerint 4–8 csöppet vegyenek be — vízben.

— **Becsületes megtaláló.** Forgó Sándor polgártársunk a múlt héten postán járva, pénztárczáját ott felejtette; azonban S. öke János harangozó a gazdátlan pénztárczát megtalálva magához vette s kikutatta annak tulajdonosát. Érdemesnek találjuk megjegyezni, hogy midőn a 110 frtot tartalmazó tárczát a becsületes megtaláló tulajdonosának átadta, az anyira megvolt lepetve, hogy a megtalálónak szivességét elfelejtette megköszönni.

— **Ovoda-ügy.** Már többször adtunk megbotránkozásunknak kifejezést a fölött, hogy a csongrádi iskolaszék mily közönyösséggel nézi a zugovodáknak városunkban való létezését, melyek bár jogtalanul de annál bátrabban szolgálják a kisdarnevelést. Csodálkozásunknak adunk kifejezést akkor, midőn azon szellemi hátramaradottságot tapasztaljuk, a mellyel azon szülők rendelkeznek, a kik gyermekeiket a zug-ovodákba járatják, holott az ily zughelyeken a kiesínek a szükségesek oktatásában nem részesülnek. Ily állapot meg nem gátására csak a csongrádi iskolaszék képes, melynek napjai valószínűleg megvaunak számlálva, ami helyén való is, mert az ily gyenge iskolaszék a közoktatásügynek hasznára nem lehet.

— **Az új pénz verést e hónap vége felé kezdik meg a körmőczbányai pénzverőben.** Mindenek előtt a 10 és 20 kros ezüst váltópénzt kezdik bevonni és helyette 10 és 20 kros nikkel érmekeket vernek. Megkezdik azonban az ezüst és arany koronák verését is, míg a bronz egy és kétfilléres verése utoljára marad. Forgalomba a jövő évi januárban hozzák az ezüst koronákat és nikkelpénzeket, míg az arany koronákat csak akkor hozza a pénzügyminiszterium teljesen forgalomba, ha bevonják az államjegyeket. A bevont államjegyek arányában bocsájtják ki az új arany pénzt.

— **Marha-vész.** Városunk külterületén fekvő „bukrosi“ pusztán f. hó 5-én kiültött a marha-vész. A gazdasági bizottság erélyes intézkedéseket tett a dögvész meggátolására. Jelenleg a bukrosról minden marha-közlekedés tiltva van.

— **Tartsunk swejzi teheneket.** A jó gazdasszonyoknak nincs kedvesebb jószága mint a tehén; azonban van sok a ki a swejzi tehén értékét a magyar tehén értékétől, jószágától nem akarja megkülönböztetni. Egy helybeli gömbölyű kis gazdasszonyának is a magyar tehének mellé vett a papája egy vörös swejzi „riskát“. Az első tejfel leszedésnél feltűnt a kis gazdasszonyának, hogy a köcsögök félig vannak jó tejfelrel. Itt is bebizonyult, hogy a swejzi tehén mennyivel érdemesebb tartani a magyar tehénél.

— **A Szegedi kereskedelmi és iparkamara 1892-ik évi október hó 12-ikén (szerdán) d. u. 1/2, 5 órakor saját helyiségében teljes ülést tart, a tárgysorozatát térszúke miatt nem közölhetjük.**

— **Egészségügyi bizottsági ülés.** F. hó 5-én tartott egészségügyi bizottságban több helyes intézkedés megvalósítása határozott el, nevezetesen: hogy a vasúti indóháznál a fő- és székvarosból érkezett akár személy, akár tárgy fertőtlenítessék, mely határozat azonnal N. S. ügyvéd úr butorainál fogamatba is vétetett. Szó volt arról is, hogy a putri lakásokkal is szükség volna valami intézkedés, minthogy főleg a belső sor lakások igen szűkek s túlnépesítve vannak, ha tehát a szűkség úgy hozná magával ezen lakások kiürítendők. Fertőtlenítő szerekről a hatóság már gondoskodott.

— **Réti legelői mizeriák.** A gazdasági bizottság elhatározta, hogy azon okon, mert még sok birtokos a sarjútát le sem kaszálta, tehát a rétek f. hónapnak legalább 15-éig ne szabadíttassanak föl legelőül. De mit ér ezen intézkedés, ha a bizottságnak nincs hatalma határozata végrehajtására, minthogy a legeltető birtokosok hivatkozhatnak arra, hogy ezen rétek nekik telekkönyvileg bekeblezett birtokuk, tehát semmiféle hatalomnak nincs arra joga, hogy őket sajátjuk miként használására kényszerítse. Megkísérlette a bizottság a főszolgabírói hivatalnál panaszt emelni, de itt is azon fölvilágosítást nyerte, hogy a birtokosoknak mint egyes személyeknek is joguk van aként használni réti birtokukat, amint azt jónak látják. Más tárgy a kártétel, minthogy a kárvallott tulajdonosok panaszukkal illetve perükkel a hatósághoz fordulhatnak, hol elégtételt is nyernek. Szomorú momólia! mert míg egyfelől a Bukroson és a tanyák között majdnem éhen vesz a jószág, addig az ily herczu-hurczu végett a birtokosság szabadon nem használhatja jószágával a mások által — s főleg a marha-kupeczek által — a rétet . . . Sürgős intézkedés kívántatik itt.

— **Rozoga hidjaink.** Kevés város van az alföldön, a mely oly rozoga hidakkal dicsekedhetne mint Csongrád. Nagyon gyakran megtörténik azon, nem éppen kellemes eset, hogy a kocsis egy egész utcát kerül meg egy-egy rozoga hid elkerülése végett. E hét folyamán a járásbíróság előtt is leszakadt a hid egy deszkája, melybe aztán egy épen arra hajtott gazdálkodó lova lábát törte el s körülbelül 1 órába telt míg a lovat lebirták czipelni a hídról. Talán kissé több gondot fordíthatnának az illető körök a hidakra.

— **A legutóbb tartott gazdasági bizottsági gyűlésen Szarka Lajos választatott meg gazdasági jegyzővé.** Szarka Lajos Kovácsnak a lemondott gazdasági jegyzőnek méltó utóda lesz úgy pontosság, ügyesség, mint lelkiismeretesség dolgából. Ezen választáshoz a bizottságnak mi is szívből gratulálunk.

— **Temetkezési intézet.** Mint hirlik, városunkban temetkezési intézet van alakulóba. Az intézet tagjai, minden intézeti tag elhalálozásakor 10 krt fizetnek be az egyesület pénztárába s az elhalálozott hozzátartozói részére az egyesület 50 frt temetkezési költséget fizet ki. Tekintve, hogy ily intézet szomszédos városaink mindegyikében állásosan működik, hisszük, hogy városunkban is nem nagy nehézségekkel fog járnai az intézet megalakulása.

— **Wolner Eleonóra** jól szervezett légtornász társulatával f. hó 7-én városunkba érkezett. Előadásait f. hó 8-án kezdte meg a városi népkert szinkör helyiségében. A multbóli ismeret után fenti társulatot méltán ajánlhatjuk megtekintésre.

— **Október 6.** Október 6-án volt az aradi tizenhárom vértanú gyásznappja. Ez alkalomból úgy az egész megyében, mint Csongrádon ünnepélyes rekviekek tartattak, melyen a hívők s hazafiak szép számmal egybe gyűltek. Legyen áldott emléke örökké a magyar szabadságért elhaltaknak

— **Felkérjük** felöltöztöinket, kik hátralékban vannak, hogy hátralékaikat, valamint előfizetéseiket a lehetőleg mielőbb beküldeni sziveskedjenek, mert külön felszólítások szétküldése sok bajjal jár.

Beküldetett.

Selyem hamisítvány Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összetöprődik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű-szalonnás-lesz és könnyen őrlik) lassan tovább ég (minthogy rostszálal a festő anyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggyöngyül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyáros Zúrlchen,** házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen — szivesen küld bárkinek is mintákat — akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetéből. (4)

IRODALOM.

Mit lehet egy jó laptól kívánni? Az ma már nem elég, ha egy lap gyors és pontos értesüléseket közöl a világ minden tájáról. Lehetnek benne a legfrissebb hírek minden országból, tarhat külön levelezőket Párisban, Londonban, Berlinben, Pétervárt, Rómában és egyebütt, még csak ezzel azt éri el, (de csak ha levelezői az illető kormány férfiakkal és politikusokkal összekötésbe állanak,) hogy naponta megtáviratoztathatja magának nemcsak az ami történt, hanem azt is, ami valószínűleg történi fog. Ma határozottan békések a kilátások, de a keleti kérdés minden pillanatba zavarráfenyeget; Konstantinápoly, Sófia, Bukrest, Belgrád, sőt még Csetinye is megannyi gyújtópontja egy aknának, melytől egész Európa fellobbanhat. Egész gyönyörűsége de gyakran bosszúsága is az a gyakorlati államférfiaknak, ha tapasztalják, hogy van egy lap, melynek találatkony eszű tudósítói a legrejtelmesebb dolgokat kifürkészik. E lapnak igen kitünőek belföldi hírforrásai is, a hazai politikai egy lap sem nyújt oly kimerítő tudósításokat: parlamenti tudósításai meg épen mintaszerűek. Azután az a sok regény, ama sok jeles szakiró, színmű és könyvbíráló czikkai, tanulmányai, melyek közül mind meglepi az olvasók ezreit, de manapság egy igazi laptól mindezeknél többet kívánnak. Mai nap minden embernek fontos érdekei vannak az üzleti élet terén, s egy jó lap első kötelessége, hogy ebben a tekintetben teljesen megbízható tanácsadó legyen. Politika és szépirodalom igen jó szórakoztatója a művelt embernek, a férj, a nő és a serdült gyermekek mind megtalálják mulatságukat benne, de mit ér az olyan házi barát, aki csak mindig mulattat bennünket, de soha egy jó tanácsot nem tud szolgáltatni, ha hozzáfordulunk? Egy igazán jó lapnak e kettős feladatát megvalósítva csak egyetlenegy lapnál tapasztaljuk, az Egyetértés-nél, mely terjedelménél fogva erre ugyszólván egyedül alkalmas is. Mert ahhoz bizony nagy papirosparálás szükséges, hogy előbb adjunk egy óriási lapot a közönség mulattatására, aztán adjunk egy másik még nagyobb lapot a közönség anyagi érdekeinek támogatására. Mert a hány foglalkozású ember van egy lap olvasói közt, annyi különböző érdeküket kell kiszolgálni. A kereskedő, a földelátogató, a bankár, a sok száz és száztízele gyáros, iparos, üzlettulajdonos és gazdálkodó az nem csak azt akarja tudni, hogy az értékpapirosoknak, meg a nyersanyagoknak és készítményeknek mi az árak, hanem azt is, hogy hol lehet olcsón vásárolni és hol lehet valamit lehető legjobb áron értékesíteni. És nem képes semmiféle lap sem nyújtani, legyen még oly jól is szerkesztve, ha mindjárt százezreket áldoznak is tartalma emelésére, ha csak nincsen abban a szerencsés helyzetben, mint az „Egyetértés“, melyet a hazai üzleti világ a magyar kereskedelem vezér lapjává tett, és a hirdetések egész özönével keres föl. Az üzletemberek az „Egyetértés“-t tekintik annak a közegnek, mely köztük az érintkezést, ha szükség van rá, legsikeresebben közvetíteni képes a hirdetései által. Kinek hirdetni valója van, az „Egyetértés“-t keresi föl, mert tudja, hogy 23,000 a legvagyonosabb osztályhoz tartozó előfizetőihez fog szólni; a ki pedig azon gondolkodik, hogy melyik lapra fizessen elő? az ismét az Egyetértést választja; mert jól tudja, hogy e lap az ő anyagi érdekeit nemcsak megvédelmezheti, hanem ha tájékozását belőle meríti, mint üzlet ember okvetlenül boldogulni is fog. Ezt minden jó laptól meg lehet kívánni, elérni azonban csak az Egyetértés által lehet.

— **Magyar Génusz.** Minden várakozást felülmul az a siker, melyet a „Magyar Génusz“ legújabb száma aratott. Az izléses, diszes kiállítás, a modern technika újabb vívmányairól tanuskodó remek illusztrációk s a páratlanul gazdag szellemi tartalom vetekedhetnek egymással. Kétségkívül nagy része van a „Magyar Génusz“ ez újabb sikerében a „Kosmos“-nak, Magyarország elsőrangú műintézetének, mely utolérhetetlen művészies formában állította azt elő. A gyönyörű illusztrációk közül kiemeljük: „A király a gyakorló terepre készül“. „Tűzvonal védő sáncok mögöl“. „Hadgyakorlatok: A lovasság rohama“. A bolgár kiállításból: Erdészeti kiállítás“. „Pavilon“. „A fő bejárat“. „Török kiállítás“. „Idegenek pavillona“. „A kolera főfészke Hamburgban: a legrégebb városrész“ stb. A gazdag szellemi részből megemlítjük: Dóczi Lajos, nagynevű költőnk és a „Magyar Génusz“ állandó munkatársának remek aeshetikai tanulmányát, Cerri Gyula „Az 1891–92-ik katonai évről irt érdekesítő czikkét, a melynek értékét nagyban emelik a sikerült illusztrációk. A „Magyar Génusz“ ezen száma közli továbbá Turgenjev Ivánuak „Hajó égés a tengeren“ czimű rajzát. Ez a nagy orosz írónak utolsó irodalmi dolgozata melyet halálos ágyán moudott tolba. Karczag Vilmos Elzülött élet“ czimű remek elbeszélését Sávely Dezső ismert festőnk illusztrálta. A „Magyar Génusz“, mely kétségkívül az első helyet foglalja el szépirodalmi folyóirataink között, minden intelligens család asztalán önérttel foglalhat helyet. Előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az első félévben megjelent füzetek diszkótésben is megrendelhetők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Aradi-utca 8. sz.

Felelős szerkesztő: SZILBER JÁNOS

A KOLERA

A legutóbb beérkezett hírek — sajnos semmi kétséget sem hagynak fenn az iránt, hogy a kolera immár Nyugat Európában is terjeszkedik. Előre látható tehát az a nagy veszély, mely az emberiséget e borzasztó betegség tovább terjedése által fenyegeti. Ugyanazért, csak helyeselni lehet a hatóságoknak serénységét, melylyel az óvintézkedéseket megteszik és melylyel az ismeretes óvszereket a közönség figyelmébe ajánlják. Orvosi tekintélyek állítása szerint

a legjobb óvszer a cognac.

Legjobban ajánljuk

GRÓF ESTERHÁZY GÉZA

szját gyártmányú cognaciát,

mely francia mód szerint, idegen anyagok hozzá vegyítése nélkül tiszta borból készül s melynek jóságát és tisztaságát az a körülmény is igazolja, hogy a legutóbb tartott parisi egészségügyi kiállításon a, aranyérmes díszok-
lelvel nyerte el s a többi kiállításon is, melyeken eddig részt vett, mindenütt a legnagyobb kitüntetésekben részesült. 4-5

Központi iroda: Budapest, VI. Külső váci-út 23. sz.

Poloska-gát.

A poloska-gát az eddig is mindenféle poloska-irtószerekkel dacoltat, mert a poloska-gát oly fojtó erőt fejt ki, melylyel öt percz alatt minden poloskát, a mely lélegzik, megfojt. Az eddigi többféle poloska-irtószereket túlhaladja, mert nemcsak ott pusztít, a hol poloska-féreg látható, hanem mindenholva hatol, mert a poloskák leginkább a szoba-padlók alatt, továbbá ablak- és ajtófémek között tartózkodnak, a hová irtó port hirtelen lehetetlen, de ezen fojtó gőz még ott is minden a mi életben van, elpusztít.

Alkalmazom valóságát mellett szólni a következő bizonyítvány:

T. cz. Guttman David ur megkeresésére ezennel készségesen tanusítom, hogy szállásomat gőzkészülékével 24 óra alatt a mindaddig mindenféle féregirtó szerekkel dacoltó rovaroktól teljesen és mint reménylen győkesen is megszabadítottam, miért is a mondott gőzkészüléket a hasonló hajtói szenvedő közönségnek a magam részéről ajánlhatom. Dr. Welsch Károly kir. közjegyző.

A közönségnek még számos ily bizonyítványt nyújt szolgáltatok. E vegyület neve:

POLOSKA GÁT.

Kapható dobozokban; használati utasítás szerepel a poloska-irtást bárki is eszközölheti. Ára dobozonként 50 kr., 1 és 2 ft.

Guttman David

lakás- és ablak-tisztító vállalata.
Alapítva 1873-ben.

Budapest, Károly-körút 22. szám alatt
Röser-bazár.

Videki megrendelések elfogadhatók. Levelekre azonnal válaszol.
6-15.

KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utca 3 sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket.
Szivattyúkat minden célra, vizszállító kasokat.
Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.
Városok, gyárak, kastélyok lakóházak stb. vízzel való ellátását.
Minden rendű központi fűtések, állami nyilvános és magán épületek részér

Szellőztetéseket.
Gőz, köd és zuhany fürdőket.
Szárítókat, bármily célra.
Legjobb rendszerű closeteket.
Vas és kőagyag cső csatornázásokat.
Gőzfűző és gőz mosókonyhákat.
Szűrő és fertőtlenítőket.
Természetes légszesztelepeket.
Kőszén és olaj gázgyárat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.

3 nap alatt

gyógyul meg a hevenyes és 2-3 hét alatt a több év óta tartó

hugyesőfolyás

gyökeresen és utókövetkezmény nélkül egy eszköz, a

PAUSIBLENON

alkalmazása által. A használatban levő gyógymódok közt egyedül ez a legészszerűbb. Az újabb orvosi tudomány legtekélyesebb vívmánya. Ezen a legkitünőbb szak emberek által ajánlott gyógyszer csak a feltalálónál Dr. Tóth Budapest, IV. Deák Ferencz-utca 3. sz. cím alatt rendelhető meg.

Ára használati utasítással 6 frt 30 kr

Magyarországi szabadalom száma.

6531. 91.

8-13.